

רשימת מקורות מידע ליום למידה מקוון:

השטחת העקומה והעמקת הפערים בצל הקורונה

אתגר אי השוויון בהכשרה ובהתפתחות מקצועית של מורות/ים וגננות/ים

14-15 ביוני 2020

להזמנת מאמרים מרשימה זו, ניתן לפנות למרכז המידע הבין-מכללתי במכון
מופ"ת

שעות פעילות: בימים א'-ה' בשעות 8:30 עד 16:00.

טל': 03-6901450, דוא"ל: meyda@macam.ac.il

<http://infocenter.macam.ac.il>

.1

כותר

משפחה והשכלה: כניסתם של צעירים מזרחים מהפריפריה להשכלה הגבוהה /

אדם הישראלי

מחבר/יוצר

הישראלי, אדם (סמינר הקיבוצים - המכללה האקדמית לחינוך ואמנויות)

שנת פרסום

2016

מתוך

דינמיות בהשכלה הגבוהה (קובץ בעריכת אודרי אדי-רקח ואורי כהן). תל אביב:

היחידה לסוציולוגיה של החינוך והקהילה ע"ש ישראל פולק, בית הספר לחינוך וחברה ע"ש

חיים וג'ואן קונסטנטין, אוניברסיטת תל אביב, 2016, עמ' 139-159

שפה

עברית

תקציר

המאמר מתמקד בחקר החוויה של דור ראשון להשכלה גבוהה כביטוי להצלחה לפרוץ חסמים חברתיים ולהצליח בהשכלה הגבוהה. המחקר מתבסס על ראיונות עם סטודנטים ממשפחות מזרחיות, אשר בעת שהיו תלמידי תיכון השתתפו בתכנית התערבות חינוכית שנועדה להרחיב את הנגישות להשכלה הגבוהה. ממצאי המחקר מדגישים את התפקיד של המשפחה כגורם סוציאליזטורי מרכזי בעל השפעה על השתלבות במוסדות אדמיים והצלחה בהם, וזאת בין השאר דרך אימוץ של פרקטיקות של טיפוח ממוקד, המאפיינות את מעמד ביניים לצד הדגשת עקרונות מריתוקרטיים ותפיסת רכישת ההשכלה כמנוף להצלחה.

2.

כותר

ההוצאה לכיתה ולתלמיד בחינוך היסודי הרשמי / נחום בלס וחיים בלייך

הערה

המאמר מתפרסם במסגרת אסופת מאמרים שכותרתה "חינוך" המתפרסמת בעמ'

129-200.

מחבר/יוצר

בלס, נחום (מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל)

בלייך, חיים (מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל)

שנת פרסום

2018

מתוך

דוח מצב המדינה, (2018), עמ' 147-170

שפה

עברית

תקציר

פרק זה מבקש לעמוד על מקור ההבדלים בין התקציבים המוקצים למוסדות החינוך היסודי הרשמי (כיתות א'-ו'), ובפרט לבדוק אם יש ביטוי להעדפה בין זרמי החינוך והפיקוח השונים. לשם כך מתחקה הפרק אחר הגורמים המשפיעים על סך ההוצאה לכיתה ולתלמיד ובוחן את ההבדלים בין סוגי הפיקוח בהיבט של גורמים אלו, ולאחר מכן מציג אמידה אמפירית של השפעתו של כל גורם על ההבדלים בתקצוב (בנטרול השפעת הגורמים האחרים). מהממצאים עולה כי אופן התקצוב של בתי הספר מושתת ברובו הגדול על

נוסחאות שכלליהן שקופים. עיקר ההבדל בין בתי הספר בהקצאת שעות לכיתה ולתלמיד מקורו בנוסחאות הללו, ולבעלי עניין יש רק השפעה מעטה עליהן. אשר על כן, רוב ההבדל בהקצאה בין המגזרים וסוגי הפיקוח מוסבר בהכרעות הפוליטיות הערכיות המתבטאות בחקיקה או בכללי התקצוב, שחילוקי הדעות לגביהן לרוב מצומצמים, כגון הסכמה לקיום זרמים בחינוך, הצורך לתת העדפה לאוכלוסיות מרקע חברתי-כלכלי חלש והרצון להקטין את מספר התלמידים בכיתה.

לצד זאת נמצאו הבדלים בהקצאה לתלמיד ולכיתה בין המגזרים וסוגי הפיקוח, גם לאחר נטרול יתר הגורמים המבדילים ביניהם. מקורו של הבדל זה בסלי תקצוב ייחודיים שהקצאתם אינה מעוגנת בנוסחה כללית, כמו מענקים מיוחדים, ובתוספות במסגרת נוסחת התקצוב המוענקות לסוגי מגזר ופיקוח ספציפיים, כמו שעות תפילה לחינוך הממלכתי-דתי ותוכניות חומש למגזר הערבי. התוספות והסלים הללו מביאים לכך שהתקציב הגבוה ביותר לכיתה ולתלמיד הוא בחינוך הממלכתי-דתי, והנמוך ביותר- בחינוך הערבי.

3.

כותר

**מאליטה תרבותית למוביליות חברתית: תפקיד המשפחה בשינוי משמעות
ההשכלה בקרב סטודנטים דור שני למשפחות יוצאות ברית המועצות בישראל / ד"ר
אדם הישראלי**

מחבר/יוצר

הישראלי, אדם (סמינר הקיבוצים - הפקולטה לחינוך, אוניברסיטת תל-אביב - בית
הספר לחינוך)

שנת פרסום

2019

מתוך

הגירה, 9 (תשע"ט, 2019) עמ' 89-110

שפה

עברית

תקציר

עבודות שעסקו בסטודנטים יוצאי ברית המועצות שהגיעו לישראל בגיל הנעורים
בשנות התשעים תיארו שימור של תסריט השכלה אתני שכך רכישה של השכלה גבוהה

עם מימוש של זהות יהודית וראה בה נתיב כניסה לאליטה תרבותית. העבודה הנוכחית עוסקת בקבוצה דורית צעירה יותר אשר כמעט לא נחקרה: בני הדור השני, שעלו בגילאים שלפני בית הספר וכעת נמצאים בשנות העשרים לחייהם. צעירים אלה גדלו במשפחות וקהילות 'רוסיות' אך בגרו במערכת החינוך הציבורית הישראלית. המחקר בוחן את השינוי שחל במהלך השנים במשמעות של לימודים והשכלה אצל ילדים אלה שבגרו ואת התפקיד שמילאו משפחותיהם ביחס לשינוי שקיבלה ההשכלה הגבוהה עבורם. במרכז העבודה עומדות משפחות המרוויינים, פעולתן ותפקידן בהגדרה המחודשת של משמעות ההשכלה בקרב הצעירים.

העבודה בוחנת את המעבר מתפיסה הקשורה בהון תרבותי ובהשתייכות לקבוצת אליטה יהודית-רוסית אל תפיסה פרגמטית המבקשת לבצע מוביליות חברתית, אך מתוך מחויבות ולכידות משפחתית גבוהה ביותר. מן הממצאים עולה כי הצעירים פונים ללימודים על מנת להשיג עצמאות כלכלית אשר תסייע להם לתמוך בהוריהם המתבגרים, והם מוכנים לשם כך לבחור בתחומי לימוד שאינם בהכרח במוקד תחומי העניין שלהם אך הם מאפשרים ביטחון כלכלי. בנוסף, מתוארות פרקטיקות משפחתיות מרכזיות שתמכו ועיצבו את המחויבות הבין-דורית וחשיבות ההשכלה, ביניהן הקצאת ותעדוף המשאבים המשפחתיים, היחס לבתי הספר וההשקעה בחינוך 'רוסי' במסגרת המשפחתית. המחקר מבוסס על 20 ראיונות עומק חצי מובנים עם צעירים רוסים, מרביתם דור ראשון להשכלה גבוהה מיישובי הפריפריה בישראל אשר השתתפו בצעירותם בתוכנית התערבות חינוכית וכיום לומדים במוסדות להשכלה גבוהה.

.4

אי שוויון בחינוך : ממחקר למדיניות

אחריות

חנה איילון, נחום בלס, יריב פניגר, יוסי שביט

מחבר/עורך

אילון, חנה מחבר

בלס, נחום מחבר

פניגר, יריב, 1968- מחבר

שביט, יוסי מחבר

מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל (ירושלים)

מוציא לאור

ירושלים : מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל

שנת פרסום

תש"ף 2019

תקציר

"ספר זה דן באי השוויון ההשכלתי בישראל, הקיים, למרבה הצער, בין בני שכבות חברתיות, לאומים ועדות. מאחר שהשכלה היא מפתח חשוב להצלחה בחיים מן הראוי לפעול לצמצום הפערים בהזדמנויות ההשכלתיות של בני הדור הצעיר, החל בשלבים המוקדמים ביותר ולאורך כל שלבי החינוך. הישגיהם ההשכלתיים של ילדים נקבעים במידה רבה על ידי המשאבים הכלכליים וההשכלתיים שברשות הוריהם. בין משפחות בישראל קיים אי שוויון רב במשאבים אלו, והוא תורם לאי השוויון הניכר בהזדמנויות ההשכלתיות של בניהן. ואולם אי שוויון השכלתי נובע לא רק ממשאבים משפחתיים אלא גם מהמבנה של מערכת החינוך ומהתהליכים המתרחשים בה. ככלמשל, בידול בין תלמידים חזקים לחלשים תורם להעמקת הפערים בהישגים בין קבוצות אלו. באופן דומה, הפרטה של מערכת החינוך עשויה לקדם את הישגיהם של תלמידים ממשפחות מבוססות המסוגלות לעמוד בעלויות החינוך הפרטי ולדחוק תלמידים ממשפחות עניות לבתי ספר פחות טובים, ובכך לתרום להגדלת הפערים. הספר אי שוויון בחינוך: ממחקר למדיניות מתעד את אי השוויון ההשכלתי בישראל ודן בתרומה האפשרית של רכיבי מדיניות החינוך לצמצום אי השוויון ההשכלתי בין צעירים. נדמה כי על אף היתרונות שבידי השכבות החזקות, מדיניות חינוכית ממוקדת יכולה לצמצם פערים אלו — גם אם לא לבטלם כליל.

.5

סוג: מאמר

כותר: התרחבות ההשכלה הגבוהה, שוויון כלכלי ושוויון הזדמנויות

מחבר: בר-חיים, אייל /שביט, יוסי

מו"ל: מכון הנרייטה סאלד /האוניברסיטה הפתוחה

שנה: 2018

בתוך: מגמות : כתב עת למדעי ההתנהגות

כרך: 53(1)

עמודים: 101-124

תקציר:

מאמר זה עוסק בשינוי שחל בישראל בשוויון ההזדמנויות לרכישת השכלה גבוהה בין שכבות חברתיות-כלכליות ומציע כיוון חדש למחקר שיטתי של משתנים שטרם נחקרו יחד. המאמר בוחן כיצד התרחבותם של ההשכלה הגבוהה ושל הפערים הכלכליים בישראל בעשורים האחרונים השפיעה על אי-השוויון בהזדמנויות לרכישת השכלה. חלקו הראשון של המאמר עוסק בהבחנה התאורטית בין המושגים אי-שוויון ואי-שוויון בהזדמנויות. חלקו השני מתאר את הקשרים בין התרחבות מערכת ההשכלה לבין אי-שוויון בהזדמנויות להשכלה ואת השפעתו האפשרית של אי-השוויון הכלכלי על אי-שוויון בהזדמנויות אלו. חלקו האחרון של המאמר עוסק בישראל כמקרה מבחן. בחלק זה ייסקרו השינויים שחלו בעשורים הקודמים בהשכלה הגבוהה, באי-שוויון כלכלי ובאי-שוויון בהזדמנויות להשכלה. על בסיס נתונים על ישראל, כפי שהופיעו בסקר החברתי האירופי (European Social Survey – ESS), בסקר החברתי הבין-לאומי (International Social Survey Programme – ISSP), ובסקר ההכנסות הבין-לאומי (Luxembourg Income Study – LIS), נראה כי ההתרחבות הניכרת שחלה בעשורים האחרונים במערכת ההשכלה לא תרמה לצמצום הפערים בין שכבות חברתיות בסיכויי הזכאות לתואר אקדמי, בין השאר בשל עליית אי-השוויון הכלכלי.

.6

סוג: ספר

כותר: יש סיכוי לשינוי? : תאוריה ומחקר עדכני על שוויון הזדמנויות בחינוך

עורך: ארביב-אלישיב, רינת /פינגר, יריב /שביט, יוסי

מו"ל: מכון מופ"ת

סידרה: כליל

שנה: 2017

עמודים: 402

תקציר:

בשנים האחרונות סוגיית שוויון ההזדמנויות במערכות חינוך נדונה רבות בשיח הציבורי והפוליטי, וזאת בעקבות הגידול המהיר באי-השוויון הכלכלי והחברתי. אחת התובנות המרכזיות שפיתחו סוציולוגים של החינוך במשך עשרות שנות מחקר, היא

שמערכות חינוך נוטות לשמר ולשעתק אי-שוויון חברתי יותר מאשר הן מאפשרות את צמצומו. דפוס זה חוזר על עצמו במדינות שונות ובתקופות שונות, ולפיכך דרושה בחינה מפוכחת של התפיסה, כי המפתח ליצירת חברה שוויונית יותר הוא הגברת השוויון בתחום החינוך וההשכלה. השוואות בין מדינות שונות, ולעתים גם בין מערכות חינוך שונות בתוך אותה המדינה, מלמדת כי לאופן הפעולה של בתי הספר יכולה להיות השפעה ניכרת על מבנה ההזדמנויות ההשכלתיות. משמעות הדבר היא שמדיניות חינוכית משמשת את המדינה ככלי מרכזי להתמודדות עם פערים חברתיים.

קובץ מאמרים זה מבקש להציג תמונה רחבה ועדכנית של המחקר בנושא שוויון ההזדמנויות בחינוך. המחקרים אשר נאספו לספר זה בוחנים פערים מעמדיים, אתניים, דתיים ומגדריים בשלבי לימוד שונים ובמערכות חינוך שונות. המאמרים מאפשרים להכיר את הנושאים המרכזיים בתחום אי-השוויון ההשכלתי אשר מעסיקים סוציולוגים ואנשי מקצוע נוספים במדעי החברה, כמו גם מגוון של שיטות מחקר כמותיות אשר מהוות בסיס חשוב לבחינת תחום זה. חלק מהכותבים בספר הם חוקרים מובילים בתחומם בעולם, ואילו כותבים אחרים הם חוקרים ישראלים צעירים.

.7

סוג: מאמר

כותר: אי-שוויון והסללה: כיוונים חדשים למחקר ולמדיניות

מחבר: גמורן, אדם

עורך: ארביב-אלישיב, רינת / פינגר, יריב / שביט, יוסי

מו"ל: מכון מופ"ת

סידרה: כליל

שנה: 2017

בתוך: יש סיכוי לשינוי? : תאוריה ומחקר עדכני על שוויון הזדמנויות בחינוך

עמודים: 37-56

.8

סוג: מאמר

כותר: מבט נוסף על יציבות אי-השוויון באי-השוויון ההשכלתי בישראל

מחבר: שביט, יוסי

עורך: ארביב-אלישיב, רינת /פניגר, יריב /שביט, יוסי

מו"ל: מכון מופ"ת

סידרה: כליל

שנה: 2017

בתוך: יש סיכוי לשינוי? : תאוריה ומחקר עדכני על שוויון הזדמנויות בחינוך

עמודים: 113-132

מקום: תל אביב

.9

סוג: מאמר

כותר: פתיחת המכללות בישראל ושוויון הזדמנויות חינוכי – האומנם? דיון

מחודש בשאלות ישנות

מחבר: ארביב-אלישיב, רינת /יוגב, אברהם

עורך: ארביב-אלישיב, רינת /פניגר, יריב /שביט, יוסי

מו"ל: מכון מופ"ת

סידרה: כליל

שנה: 2017

בתוך: יש סיכוי לשינוי? : תאוריה ומחקר עדכני על שוויון הזדמנויות בחינוך

עמודים: 133-155

מקום: תל אביב

.10

סוג: מאמר

כותר: אי-שוויון מגדרי בחינוך

מחבר: בוכמן, קלאודיה/ דיפריט, תומס א' /מקדניאל, אן

עורך: ארביב-אלישיב, רינת /פניגר, יריב /שביט, יוסי

מו"ל: מכון מופ"ת

סידרה: כליל

שנה: 2017

בתוך: יש סיכוי לשינוי? : תאוריה ומחקר עדכני על שוויון הזדמנויות בחינוך

עמודים: 185-199

מקום: תל אביב

.11

סוג: מאמר

כותר: אי-שוויון בהישגים: הבדלים בין-תרבותיים ומגדריים בהישגים במתמטיקה

מחבר: נאסר-אבו אלהיג'א, פאדיה

עורך: ארביב-אלישיב, רינת /פניגר, יריב /שביט, יוסי

מו"ל: מכון מופ"ת

סידרה: כליל

שנה: 2017

בתוך: יש סיכוי לשינוי? : תאוריה ומחקר עדכני על שוויון הזדמנויות בחינוך

עמודים: 200-228

מקום: תל אביב

.12

סוג: מאמר

כותר: בין מגדר לרקע סוציו-אקונומי בבחירת תחומי לימוד בהולנד

מחבר: ורפהורסט, הרמן ון דה

עורך: ארביב-אלישיב, רינת /פניגר, יריב /שביט, יוסי

מו"ל: מכון מופ"ת

סידרה: כליל

שנה: 2017

בתוך: יש סיכוי לשינוי? : תאוריה ומחקר עדכני על שוויון הזדמנויות בחינוך

עמודים: 229-256

מקום: תל אביב

.13

סוג: מאמר

כותר: השכלה ואי-שוויון מגדרי בתפקידי ניהול במערכת החינוך: השוואה לאורך
זמן

מחבר: אדי-רקח, אודרי

עורך: ארביב-אלישיב, רינת /פניגר, יריב /שביט, יוסי

מו"ל: מכון מופ"ת

סידרה: כליל

שנה: 2017

בתוך: יש סיכוי לשינוי? : תאוריה ומחקר עדכני על שוויון הזדמנויות בחינוך

עמודים: 229-256

מקום: תל אביב

.14

פערים דתיים ועדתיים בהשכלה הגבוהה בישראל

מחבר: מקדוסי, עודד /פניגר, יריב

עורך: ארביב-אלישיב, רינת /פניגר, יריב /שביט, יוסי

מו"ל: מכון מופ"ת

סידרה: כליל

שנה: 2017

בתוך: יש סיכוי לשינוי? : תאוריה ומחקר עדכני על שוויון הזדמנויות בחינוך

עמודים: 321-341

מקום: תל אביב

.15

כותר

פיתוח מודעות ושינוי תפישות מגדריות בהכשרת מורים / אתי גלעד

הערה

מחקרים בנושא המגדר מצביעים על אי שוויון הזדמנויות בין המינים ועל פערים

הקיימים במערכת החינוך. יצירת תרבות שוויונית בבית-הספר מחייבת כל מחנך, ובוודאי

את המתכשר להוראה, לבחון את עמדותיו ודעותיו לפני שינחיל את ערכי השוויון לתלמידיו. למחקר המוצג שני מטרות: האחת, להעלות בקרב הסטודנטים להוראה את המודעות לנושאים מגדריים; השנייה, לבחון אם חלו שינויים אצל הסטודנטים בתפישות סטריאוטיפיות בעקבות השתתפותם בקורס שנתי בנושא מגדר וחינוך. הממצאים הבולטים הם: במהלך שנה"ל חלו שינויים בקרב הסטודנטים ברמת הידע והמיומנויות, ברמת המודעות העצמית, ברמת האינטראקציה עם הסביבה וברמת ההתנהגות. בלט השינוי בדפוסי החשיבה, בעמדות ובתפישות מגדריות ברמה האישית. עלתה אצל הסטודנטים המודעות לנושאי מגדר ולחשיבות של יצירת אקלים כיתתי ובית ספרי שניתנת בו הזדמנות

שווה לשני המינים

מחבר/יוצר

גלעד, איתי

שנת פרסום

2003

מתוך

מעוף ומעשה במכללת אחוה , 9: 174-147, 2003

שפה

עברית

.16

כותר

מקצוע ההוראה ואי-שוויון בין המינים בכניסה לתפקידים בבית-הספר בשלושה

מגזרי חינוך / אודרי אדי-רקח, חנה איילון

הערה

המאמר מציג מחקר אשר נועד לבחון את הקשר שבין תחום ההוראה, המהווה מאפיין מרכזי בזהותו המקצועית של המורה, במעמדו ובתפיסותיו החינוכיות, לבין אי שוויון מגדרי.

מחבר/יוצר

אדי-רקח, אודרי

אילון, חנה

שנת פרסום

2004

מתוך

עיונים במינהל ובארגון החינוך , 28 : 63-93 , 2004

שפה

עברית

.17

ילדים ובני נוער בסיכון בישראל

מחברת: רחל סבו-לאל

מכון מאיר-ג'וינט-ברוקדייל

קישור לטקסט המלא: [https://brookdale.jdc.org.il/wp-](https://brookdale.jdc.org.il/wp-content/uploads/2017/12/RR-748-17_Hebrew_report.pdf)

[content/uploads/2017/12/RR-748-17_Hebrew_report.pdf](https://brookdale.jdc.org.il/wp-content/uploads/2017/12/RR-748-17_Hebrew_report.pdf)

.18

כותר: סמכות ורכות : מערכות יחסים משקמות באבני דרך ביצירת חינוך מכליל

מחבר: ראזה, מיכל /פרידמן, ויקטור

מו"ל: מכון מופ"ת

שנה: 2020

עמודים: 219

מקום: תל אביב

תקציר:

הספר שלפניכם מציע תאוריה יישומית ליצירת חינוך מכליל, ומשולבים בו דיאלוגים תוססים בסוגיות יום-יומיות ממשיות המדגימים את יישומה. המחברים, מצוידים ב-35 שנות ניסיונם במחקר פעולה בתחום זה, מבקשים באמצעות הספר לסייע למורים ולמחנכים לגבש עשייה מקצועית ואנושית כאחת ולהעניק חינוך רב-משמעות לתלמידים בהדרה ובסיכון. הם מבהירים כי רווחתו של המורה היא תנאי מקדים לבניית מערכות יחסים המאפשרות לתלמידים הללו ללמוד, ומציגים בפרוטרוט ארבע מיומנויות בסיסיות (אי-נטישה, מסגור מחדש, שיחה מחברת והצבת גבול אמפתית), שבאמצעותן יוכל המורה להגיע אל תלמידים בהדרה ובסיכון ובה בעת לחזק את

עמידותו הרגשית ואת גאוותו המקצועית. המחברים נוגעים גם בסוגיית היחסים בין בית הספר להורי התלמידים החיים בשולי החברה, והם מציעים דרכים לעיצוב מחדש של התנהלות הקשר בין הורים ומורים באופן שיסייע לילדים להתפתח. אם אתם מורים או מחנכים של תלמידים בהדרה או בסיכון או של תלמידים מתקשים בחינוך הרגיל, ספר זה יסייע לכם להבין את הקשיים היום-יומיים שאתם מתמודדים עימם ובתוך כך יציע לכם כלים מהימנים לעבודה יעילה. אם אתם מנהלים או קובעי מדיניות, ספר זה יראה לכם כי הדרך למציאות מתחילה בהכללה ובתמיכה שמן הראוי לתת בידי המורים כדי לאפשר להם להצליח.

.19

פוסטן-אייזיק, ד. וסטריאר, ר. (2017). **"הפוך על הפוך: חמישה פרדוקסים בשותפויות אקדמיה-קהילה"**. בתוך: י. רוזנפלד, ד. גולן וצ. אור (עורכים). גשרים של ידע: שותפויות אקדמיה-קהילה בישראל. עמ' 45-69. תל אביב: מכון מופ"ת.

.20

כותר: גשרים של ידע : שותפויות אקדמיה-קהילה בישראל

עורך: גולן, דפנה /רוזנפלד, יונה /אור, צביקה

מו"ל: מכון מופ"ת

סידרה: כליל

שנה: 2017

עמודים: 446

מקום: תל אביב

מילות מפתח: מורים; סטודנטים; חינוך; מגדר; אמנות; קהילה; מדיניות חינוכית;

תקציר:

ספר זה מציג את המחקרים הראשונים שנערכו על שותפויות אקדמיה-קהילה בישראל. הוא משקף את הידע ואת הניסיון שנצברו עד כה מהעשייה החברתית של סטודנטים ואנשי אקדמיה עם קהילות מודרות בתחומים מגוונים, כגון עבודה סוציאלית, אמנות, משפטים, אדריכלות ותכנון, תרגום, לימודי מגדר, חינוך, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, מדיניות ומנהל ציבורי. הספר בוחן את תרומתן של

שותפויות אקדמיה-קהילה עבור כל אחד מהגורמים השותפים להן: סטודנטים, מרצים, ארגוני החברה האזרחית, קהילות מודרות ומוסדות להשכלה גבוהה. הוא גם מצביע על אתגרים מרכזיים בקשר שבין האקדמיה לקהילה ושופך אור על דרכים אפשריות להתמודדות עמם.

.21

הרמט גל, (2020) מגדר יישומי: ניתוחים מגדריים של חפצי יום-יום כפרקטיקה של פדגוגיה ביקורתית פמיניסטית בקורס חובה במגדר, קרומר-נבו, מ., סטריאר, ר. ווייס-גל, ע. (עורכים). (2020) **ביקורת בפעולה: פרקטיקות ביקורתיות בשדה החברתי בישראל**. ת"א: רסלינג.

.22

הפליטים ומבקשי המקלט בישראל - תמונת מצב נכון לאוגוסט 2019:

רופאים לזכויות אדם | א.ס.ף - ארגון סיוע לפליטים ולמבקשי מקלט בישראל | המוקד לפליטים המרכז לקידום פליטים אפריקאים - ARDC | ולמהגרים האגודה לזכויות האזרח בישראל | קו לעובד.

<http://assaf.org.il/he/sites/default/files/%D7%AA%D7%9E%D7%95%D7%A0%D7%AA%20%D7%9E%D7%A6%D7%91%20-%20%D7%90%D7%95%D7%92%D7%95%D7%A1%D7%98%202019.pdf>

.23

א.ס.ף - ארגון סיוע לפליטים ומבקשי מקלט בישראל וספריית גן לוינסקי, **ילדי מבקשי**

מקלט בישראל - סוגיות מרכזיות ואתגרים בתחום החינוך (דצמבר 2019)

<http://assaf.org.il/he/sites/default/files/Children%20of%20asylum%20seekers%20in%20Israel%20-%20Dec%202019.pdf>

.24

ספריית גן לוינסקי, "זה לא מקום לילדים" - תמונת מצב: חייהם של ילדים מבקשי מקלט בדרום ת"א (נובמבר 2017).

<http://thegardenlibrary.org/2017/11/17/%d7%96%d7%94-%d7%9c%d7%90-%d7%9e%d7%a7%d7%95%d7%9d-%d7%9c%d7%99%d7%9c%d7%93%d7%99%d7%9d-%d7%aa%d7%9e%d7%95%d7%a0%d7%aa-%d7%9e%d7%a6%d7%91-%d7%97%d7%99%d7%99%d7%94%d7%9d-%d7%a9%d7%9c-%d7%99%d7%9c/?lang=he>

.25

א.ס.ף - ארגון סיוע לפליטים ומבקשי מקלט בישראל, פעילות א.ס.ף בתקופת החירום: מה עשינו מאמצע מרץ עד אמצע מאי 2020? (יוני 2020)

<http://assaf.org.il/he/content/%D7%A4%D7%A2%D7%99%D7%9C%D7%95-%D7%AA-%D7%90%D7%A1%D7%A3-%D7%91%D7%96%D7%9E%D7%9F-%D7%9E%D7%A9%D7%91%D7%A8-%D7%94%D7%A7%D7%95%D7%A8%D7%95%D7%A0%D7%94-%D7%9E%D7%94-%D7%A2%D7%A9%D7%99%D7%A0%D7%95-%D7%91%D7%96%D7%9E%D7%9F-%D7%9E%D7%A6%D7%91-%D7%94%D7%97%D7%99%D7%A8%D7%95%D7%9D-%D7%99%D7%95%D7%A0%D7%99-2020>

.26

כותר: עשור לשילוב המעורבות החברתית בקורסי החובה בסמינר הקיבוצים: למידה

אקטיביסטית הלכה למעשה

מחבר: הישראלי, אדם

מו"ל: מכון מופ"ת

שנה: 2018

בתוך: ביטאון מכון מופ"ת

כרך: 61

עמודים: 35-38

טקסט מלא: http://library.macam.ac.il/study/pdf_files/d12734.pdf

.27

משבר הקורונה בבתי הספר לנוער במצבי סיכון- תובנות ראשוניות

ד"ר אזולאי נעמה

.28

משבר הקורונה והשפעתו על מערכת החינוך הישראלית

צוותי המומחים של המשבר

צוות חינוך

אפריל 2020

.29

האינטרנט בחברה הערבית בישראל

תמונת מצב ראשונית והמלצות למדיניות

נחקר ונכתב על ידי: ד"ר אסמא גנאים (ינואר 2018)

בקה ועריכה: נעם אלון

הוער על ידי: יורם הכהן, מי-טל גרייבר שוורץ ואורנה היילנגר

https://fs.knesset.gov.il/20/Committees/20_cs_bg_525635.pdf

30.

**Deconstructing Continuous Teacher Education through the Lens
of Gender Equality.**

Authors:

Bobb, Daniele¹

Source:

Journal of Eastern Caribbean Studies. Dec2015, Vol. 40 Issue 3, p62-24p.

Document Type:

Article

Abstract:

It is no surprise that with the advent of globalisation, the educational system and by extension teachers, are scrutinised and urged to keep up with the modern advances. Simultaneously, gender equality continues to garner particular recognition and support as a pertinent part of development globally. It is now seen as a main and necessary reality, a lens through which all aspects of development must be viewed. Resultantly, a gender and human rights exploration of the educational system can highlight the unequal power relations and injustices which exist. Teachers are therefore encouraged to engage in continuous educational training such as differential teaching techniques and 'positive behavioural management' techniques to be more productive as they engage differential learners. The practicality of such changes and development is hindered by systemic restrictions which are often ignored. The programs and policies advocated are often decontextualised rendering them ineffective as they ignore the gender inequality between teachers and thus the opportunities available and accessible to them. Hence, an exploration of the experiences of some teachers in Barbados sheds light on the inequality within the profession that often restricts teachers from gaining the continuous education recommended.

31.

Inspecting the inspectors: race equality and quality in initial teacher education.

Authors:

Wilkins, Chris1

Source:

Race, Ethnicity & Education. Jun2014, Vol. 17 Issue 3, p445-470. 26p.

Document Type:

Article

Abstract:

Equalities legislation in Britain has in recent years shifted towards requiring public bodies to proactively promote equality rather than simply prevent discrimination. This paper reports on a study of how this requirement, with specific reference to race equality, is enacted in the regulation and inspection of initial teacher education (ITE) in England. The study included a review of statutory guidance and inspection frameworks and quantitative analysis of how overall inspection outcomes reflect the quality of ITE providers' engagement with race equality issues. The study also included case studies of ITE programmes judged by their students to be either particularly good or particularly weak at preparing them to address race equality issues in their teaching. The study concludes that there is a significant gap between government rhetoric on race equality and the policy enactment of agencies involved in ITE. It argues that in the context of the high stakes accountability systems in place throughout all aspects of educational provision, this means that race equality issues are marginalised within institutional policies that focus on procedural compliance rather than substantive challenge to practices that normalise and so perpetuate structural inequality.

32.

Equality and diversity in vocational education: a cross-cultural comparison of trainers' and trainees' attitudes in six European countries.

Authors:

Fine-Davis, Margret¹

Faas, Daniel¹ daniel.faas@tcd.ie

Source:

Compare: A Journal of Comparative & International Education.
May2020, Vol. 50 Issue 4, p500-514. 15p.

Document Type:

Article

Abstract:

This article presents results of a cross-cultural comparison of trainer and trainee attitudes towards a variety of diversity issues, notably attitudes towards non-national trainees and those from other ethnic, religious and racial groups. Cross-cultural comparisons are made in the six European countries studied: France, Ireland, Italy, Latvia, Spain and the UK. The sample included 469 respondents (273 trainees and 196 trainers). There were consistent findings showing that trainees were more positive in their attitudes to cultural diversity, and specifically more tolerant and accepting of non-national and ethnically diverse fellow trainees than were their trainers. These findings largely corroborate those obtained from secondary school students and their teachers in the wider study. The results are discussed in light of country differences in relation to migration patterns and interpreted in light of contact theory. We also highlight implications for social inclusion and education and training policies across Europe.

33.

Gender Awareness in Finnish Teacher Education: an Impossible Mission?

Lahelma, Elina. Education Inquiry; Umea Vol. 2, Iss. 2, (Jun 2011): 276. DOI:10.3402/edui.v2i2.21979

Abstract

The need to promote gender equality within and through education has been on the agenda in Europe for decades. Similarly, Finland has also evidenced a history of hundreds of projects and reports that have repeated the same aims, ideas and practical innovations for promoting equality, challenging educational segregation and providing girl-friendly or boy-friendly pedagogies. However, the actual pace of change has been very slow. In this article I discuss some of the constraints that feminist teachers and teacher educators constantly face in this endeavour. Firstly, the paper draws on analyses conducted in studies carried out at several teacher education institutions within a context of a national project entitled "Gender Awareness in Teacher Education" (TASUKO). Secondly, I use my own experiences and documents gathered as an actor in the field of gender equality in education since the 1980s, along with findings from my own studies.

34.

Equality Work in Teacher Education in Finland

Brunila, Kristiina; Kallioniemi, Arto. Policy Futures in Education Vol. 16, Iss. 5, (Jun 2018): 539-552. DOI:10.1177/1478210317725674

Abstract

Equality work is often conducted as education and teaching, and both are an intrinsic part of equality work. In this article, we focus on equality work and challenging heteronormativity by contextualising our focus both on the educational system as a whole but especially on teacher education. The

promotion of equality in teacher education began in Finland in the 1980s with nationwide experimental projects, and Finnish universities undertook active efforts to promote equality in the 1990s as a result of the strengthening of women's studies and discussions on gender equality. We show what kind of persistent problems promoting equality and challenging heteronormativity in education in Finland faces, but we also indicate how it is possible to promote equality and challenge heteronormativity by focusing on teacher education. This article is based on student teachers' essays (N = 51) written as a part of their study in a course on social justice. The essays were analysed based on a discursive reading of the data.

35.

Iterating the Marginal Syllabus: Social Reading and Annotation while Social Distancing

Kalir, Jeremiah; Cantrill, Christina; Dean, Jeremy; Dillon, Joe. Journal of Technology and Teacher Education; Norfolk Vol. 28, Iss. 2, (2020): 463.

Abstract

The coronavirus pandemic exacerbated long-standing educational inequities associated with technology access, learner agency, and participation in online learning. How were preservice and inservice educators supported in their pursuit of interest-driven professional learning that critically examined the unfolding impact of these inequities? This article describes how the Marginal Syllabus project rapidly iterated three public, online, and equity-oriented social annotation activities for educators that included: Facilitating social reading sessions which combined synchronous social annotation with videoconferencing conversation; a collaborative partnership with the Speculative Education Colloquium to augment reading opportunities for shared dialogue; and supporting teacher education courses participating in social annotation activities under remote learning circumstances. The article details three recommendations for supporting

educators' technical and sociopolitical professional learning via social annotation, and notes directions for future research that can examine how annotation-powered conversation may productively inform more equitable pedagogy and student learning practices.

36.

International Expansion of Social Enterprises as a Catalyst for Scaling up Social Impact across Borders

Bretos, Ignacio; Díaz-Foncela, Millán; Marcuello, Carmen. Sustainability; Basel Vol. 12, Iss. 8, (2020): 3262. DOI:10.3390/su12083262

Abstract

Scaling social impact and solutions beyond the local context is argued to embody a key mechanism for social enterprises (SEs) to contribute to the achievement of the sustainable development goals (SDGs) and to generate welfare-enhancing systemic change. In light of this, this article explores the potential of SE international expansion as a catalyst for scaling social impact across borders. From our reading of the literature, we discern three major typologies of cross-border scaling: Control-based, altruism-based, and hybrid. Drawing on a multiple-case study of nine international SEs, we examine why and how SEs deploy these scaling strategies on an international scale; the challenges to maximize social impact across borders associated with each of the scaling strategies, and the resources and actions that SEs can mobilize to manage such challenges associated with international expansion. Contrary to conventional wisdom and mainstream theory depicting SEs as small-sized organizations that suffer from different limitations to expand beyond their traditional national boundaries, our findings illustrate how these organizations can successfully operate on an international scale and simultaneously generate financial, social, and environmental value.

37.

A step towards gender equity to strengthen the pharmaceutical workforce during COVID-19

Bukhari, Nadia; Mehr Manzoor; Rasheed, Huma; Nayyer, Bismah; Malik, Madeeha; et al. Journal of Pharmaceutical Policy and Practice; London Vol. 13, (2020): 1-5. DOI:10.1186/s40545-020-00215-5

Abstract

There is plenty of evidence to support that women leaders are needed in the health and pharmaceutical sectors, although most of the leadership positions in global health are predominantly occupied by men. This is a major challenge to global health policy. Gender diversity and inclusion within the pharmaceutical workforce is integral to optimal patient care. Women continue to be underrepresented in senior and leadership positions within pharmacy, despite outnumbering the men in the global pharmacy workforce. This commentary highlights the need towards gender equity and discusses the several key initiatives that are building momentum and making substantial progress towards this agenda in the pharmaceutical workforce.

38.

Iterating the Marginal Syllabus: Social Reading and Annotation while Social Distancing

Kalir, Jeremiah; Cantrill, Christina; Dean, Jeremy; Dillon, Joe. Journal of Technology and Teacher Education; Norfolk Vol. 28, Iss. 2, (2020): 463.

Abstract

The coronavirus pandemic exacerbated long-standing educational inequities associated with technology access, learner agency, and participation in online learning. How were preservice and inservice educators supported in their pursuit of interest-driven professional learning that critically examined the unfolding impact of these inequities? This article describes how the Marginal Syllabus project rapidly iterated three public,

online, and equity-oriented social annotation activities for educators that included: Facilitating social reading sessions which combined synchronous social annotation with videoconferencing conversation; a collaborative partnership with the Speculative Education Colloquium to augment reading opportunities for shared dialogue; and supporting teacher education courses participating in social annotation activities under remote learning circumstances. The article details three recommendations for supporting educators' technical and sociopolitical professional learning via social annotation, and notes directions for future research that can examine how annotation-powered conversation may productively inform more equitable pedagogy and student learning practices.

39.

How Digital Natives Learn and Thrive in the Digital Age: Evidence from an Emerging Economy

Tran, Trung; Ho, Manh-Toan; Thanh-Hang Pham; Minh-Hoang Nguyen; Nguyen, Khanh-Linh P; et al. Sustainability; Basel Vol. 12, Iss. 9, (2020): 3819. DOI:10.3390/su12093819

Abstract

As a generation of 'digital natives,' secondary students who were born from 2002 to 2010 have various approaches to acquiring digital knowledge. Digital literacy and resilience are crucial for them to navigate the digital world as much as the real world; however, these remain under-researched subjects, especially in developing countries. In Vietnam, the education system has put considerable effort into teaching students these skills to promote quality education as part of the United Nations-defined Sustainable Development Goal 4 (SDG4). This issue has proven especially salient amid the COVID-19 pandemic lockdowns, which had obliged most schools to switch to online forms of teaching. This study, which utilizes a dataset of 1061 Vietnamese students taken from the United Nations Educational,

Scientific, and Cultural Organization (UNESCO)'s "Digital Kids Asia Pacific (DKAP)" project, employs Bayesian statistics to explore the relationship between the students' background and their digital abilities. Results show that economic status and parents' level of education are positively correlated with digital literacy. Students from urban schools have only a slightly higher level of digital literacy than their rural counterparts, suggesting that school location may not be a defining explanatory element in the variation of digital literacy and resilience among Vietnamese students. Students' digital literacy and, especially resilience, also have associations with their gender. Moreover, as students are digitally literate, they are more likely to be digitally resilient. Following SDG4, i.e., Quality Education, it is advisable for schools, and especially parents, to seriously invest in creating a safe, educational environment to enhance digital literacy among students.

40.

Schools During the COVID-19 Pandemic: Sites and Sources of Community Resilience

Jacob Fay, Meira Levinson, Allison Stevens, Harry Brighthouse, and Tatiana Geron

41.

Educational Ethics During a Pandemic

Meira Levinson, Harvard University

V2/5.12.2020

42.

Harmat. G., (2019) **'Intersectional Pedagogy and Creative Education Practices for Gender and Peace Work'**, Routledge Taylor &Francis Books.

Katz, Y.J. (1998) The relationship between distance learning methods and satisfaction and achievement of college students. In G. Davies (Ed.) Teleteaching '98: distance learning, training and education. Vienna: Austrian Computer Society (OCG) and IFIP, 569- 578.

43.

Katz, Y.J. (2000) **The comparative suitability of three ICT distance learning methodologies for college level instruction.** Educational Media International, 37(1), 25-30.

44 Katz, Y.J. (2002) **A psycho-pedagogical model for ICT use in the educational process.** In D. Watson & J. Andersen (Eds.) Networking the learner. Boston: Kluwer Academic Publishers, 311-318.

45.

Katz, Y.J. (2005) **Distance learning approaches in teacher training.** In P. Nicholson, J.B. Thompson, M. Ruohonen, & J. Multisilta, (Eds.) E-training practices for professional organizations. Boston: Kluwer Academic Publishers , .19 .262 -255

46.

Katz, Y.J. (2015). **Affective and cognitive correlates of cell-phone based SMS delivery of learning: learner autonomy, learner motivation and learner satisfaction.** In A. Brodник & C. Lewin (Eds.) A new culture of learning: computing and next generations - Proceedings of IFIP TC3 Working Conference 2015. Vilnius: Vilnius University, 162-171.

47.

Katz, Y. J. (2015) **Mobile learning using social networks: preferences of university students.** In E.K. Sorensen, A. Szucs & S. Khalid (Eds.)

Innovations in digital learning for inclusion. Aalborg, DK: Aalborg University Press, 67-74.

48.

Katz, Y.J. (2015) **Mobile learning delivery via social networks: what platforms do first-year university students prefer.** EURODL, Special issue on the best research papers presented at EDEN Research Workshop 2014, 63-75.

49.

Katz, Y.J. (2019) **Mobile computing and mobile learning.** In A. Tatnall (Ed.) Encyclopedia of education and information technologies. Cham: Springer.

50.

Katz, Y.J. (2019) **Social media and networks as digital instruction and learning platforms.** In A. Tatnall (Ed.) Encyclopedia of education and information technologies. Cham: Springer.

51.

Katz, Y.J. (2019) **Social networks as learning delivery platforms: academic achievement and attitudes of students.** In D. Passey, R. Bottino, C.Lewin & E. Sanchez (Eds.) Empowering learners for life in the digital age. Cham, CH: Springer Nature Switzerland AG, 221-230

.52

גור-זיו, ח. (2013). **פדגוגיה ביקורתית פמיניסטית וחינוך לתרבות של שלום.** הוצאת מופ"ת, תל-אביב.

53.

Coulangeon, P. (2005). **Social stratification of musical tastes: questioning the cultural legitimacy model.** Revue française de sociologie, 46(5), 123-154.

54.

Croizet, J. C. (2013). **On the fatal attractiveness of psychology: Racism of intelligence in education.** In Educational research: The attraction of psychology (pp. 33-51). Springer, Dordrecht.

55.

Hanchard, M. (2003). **Acts of misrecognition: Transnational black politics, anti-imperialism and the ethnocentrism of Pierre Bourdieu and Loic Wacquant.** Theory, Culture & Society, 20(4), 5-29.

56.

Laker, D. R., & Powell, J. L. (2011). **The differences between hard and soft skills and their relative impact on training transfer.** Human resource development quarterly, 22(1), 111-122.

57.

Schulz, B. (2008). **The importance of soft skills: Education beyond academic knowledge.**

58.

Baker, B. D. (2018). **Educational Inequality and School Finance: Why Money Matters for America's Students.** Harvard Education Press. 8 Story Street First Floor, Cambridge, MA 02138.

59.

Jackson, C. K. (2018). **Does school spending matter? The new literature on an old question**. Cambridge, MA: NBER.

60.

Jackson, C. K., Johnson, R. C., & Persico, C. (2015). **Boosting educational attainment and adult earnings: Does school spending matter after all?**. Education Next, 15(4), 69-76.

61.

Jackson, C. K., Johnson, R. C., & Persico, C. (2016). **The effects of school spending on educational and economic outcomes: Evidence from school finance reforms**. Quarterly Journal of Economics, 131, 157-218.

62.

Johnson, R. C. (2015). **Follow the money: School spending from title I to adult earnings**. RSF: The 561 Russell Sage Foundations. Journal of the Social Sciences, 1(3), 50-76.

63.

Kreisman, D., & Steinberg, M. P. (2019). **The effect of increased funding on student achievement: Evidence from Texas's small district adjustment**. Journal of Public Economics, 176, 118-141.

40.

Thapa, A., Panigrahi, J. and BenDavid-Hadar, I. (2020), **"Economics and Finance of Education: Review of Developments, Trends, and Challenges"**, Wiseman, A.W. (Ed.) Annual Review of Comparative and

International Education 2019 (International Perspectives on Education and Society, Vol. 39), Emerald Publishing Limited, pp. 71-88.